

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Naše domače razmere.

Slovenskemu narodno-naprednemu listu pisati ni najlaglja niti najprijetnejša naloga. Kočljive naše tiskovne razmere silijo nas biti jako opreznim, zastati mora v peresu marsikatera resnična in opravičena pritožba, a navzlic vsej opreznosti, navzlic vsej zmernosti, katero rabimo, zadene nas usoda zaplembe. Tako se nam godi, kadar pišemo o kaki pereči rani, ki razjeda naše narodno telo. To smo storili predvčerajšnjim, ko smo se dotaknili žalostnih in za slovensko narodnost jako pogubnih razmer v Trstu, kjer je po neodpušljivi prizanesljivosti — da ne rabimo drugega izraza — mero-dajnih cerkvenih krogov umolknila slovenska beseda v stolni cerkvi sv. Justa in kjer zdaj Italijani rujejo drzno naprej, da odpravijo slovensčino tudi iz mestne cerkve sv. Antona. Tako se nam godi, če smo primorani kritikovati ekscentrična dejanja zna-nega c. kr. okrajnega glavarja, ki nam je prouzročil že toliko zaplemb.

Imamo pa še nasprotnika v lastnem narodnem taboru, ki preži na vsako našo besedo, da jo zavija in potem vse popačeno stavlja svojim vernim čitateljem v vzgled, farizejsko kliče: Poglejte jih te liberalce, te brezverske naprednjake, kakšni so! Že sto in stokrat se je poudarjalo in dokazalo, da je vsa stvar z brezverstvom le goli humbug. Izborno je to najnovejši čas zopet s prepričevalno besedo pred svetom izjavil znani stari rodoljub v „Novicah“, o katerega narodni poštenosti in verskih čutih pač nikdo ne bode dvomil, razun morda kacega skrajnega fanatika.

Priporočali bi te res izborne članke strastnim našim nasprotnikom v prav resen preudarek. Morda se najde mej njimi še kdo, kogar duh ni popolnoma utrpnil v pogubnih ukih, kateri so zavladali zdaj mej mlajo našo kranjsko duhovščino; tej se ucep-ljajo ideje, ki neso in ne bodo nikdar koristne raz-voju slovenske narodnosti.

Dokler bode vladal v klerikalnem taboru tako fanatičen duh nestrpnosti, dokler se bode njihovo glasilo tako malo dostojno zaganjalo v nas in naše

sotrudnike s psokami, kakoršne se ne rabijo v olikanem, izobraženem društvu, tako dolgo ne bode miru mej nami. Zadojja preteklost je jasna priča za to, da smo bili dolgo časa mirni in smo popolnoma prezirali tolika in tolika izzivanja nasprotnikov. Ko je pa stvar že le postala neznosna in napadov in izzivanj ni bilo konca, povedali smo prav na kratko svoje mnenje.

Klerikalni dnevnik potuhnil se je, kakor se potuhne brošč, če se ga dotakneš, pogoltnil je našo opazko in vsaj za par dni bil je mir. Da bi trajal dolgo, tega niti ne pričakujemo, kajti predobro poznamo nasprotnike svoje in njih taktiko, katerih glavna podloga je geslo: „calumniare audacter“ itd. Hoteli smo zopet jedenkrat to poudarjati, da ne bi nasprotniki naši mislili, da, če smo molčali, nismo morda vedeli jim kaj povedati, kajti oni si kaj radi domišljajo, da so vso modrost in učenost vzeli sami v najem.

Če je kdo „izvršil vse svoje študije in dosegel častni stan“, kar se je tako ostentativno poudarjalo, s tem še ni dokazano prav nič. Z nezrelimi nazori o svetu stopi slovenski mladenič v semenišče Ljubljansko, a pri sedanjih razmerah stopi iz njega po štiriletni dresuri s popolnoma tesno omejenim obzorjem, odgojen po fanatičnih jezuitskih načelih in žalostni sad te duhovske odgoje vidimo v strastnem našem domačem boji, katerega obžalujejo celo mirneje misleči duhovniki iz drugih pokrajin, katerih še ni okužil Mahničev duh. Navedli bi lahko take vzglede, a že naprej slišimo odgovor: To neso pravi duhovniki. To se trdi celo o nekaterih občespošto-vanih, zmernejih duhovnikih naših, kateri neso prav po volji našim fanatikom. Ni nam treba govoriti jasneje, saj se razumemo.

Toliko se nam je zdelo potrebno omeniti, da bodo čitatelji naši videli, da, če smo molčali delj časa, hoteli smo dokazati, da nismo mi, ki izzivamo in hujskamo. Odgovarjali pa bomo tudi na dalje na vsak napad ob svojem času, in ne bomo nikdar odgovora dolžni ostali domačim svojim nasprotnikom, akopram bi predale svojega lista radi napolnjevali s hvaležnejo stvarino.

Blaž Potočnik.

Prav je, da slavimo spomin za narod zasluž-nih mož. Le-ti so pred nami, v težavnejši dobi, borili se za pravice naše, prebili marsikako težavo, ne strašili se truda, samo da se narod slovenski popne na oni stopenj, kateri mu dolikuje.

Mej posvetnjaki in duhovniki je bilo takih mož, ki so zložno delali za lepšo bodočnost slo-venstva. Mej najodličnejše moramo šteti tudi Blaža Potočnika, katerega razkrije v nedeljo 4. t. m. Šentviška čitalnica ob priliki 25letnice obstanka spominsko ploščo kot svojemu ustanovitelju.

Blaž Potočnik se je rodil dne 31. januarja 1799. l. v Snuževem pri Kranji. Prve šole je ob-iskoval v Kranji, od leta 1811. do 1818 se izobra-ževal na Ljubljanskem liceji in bil posvečen v maš-nika dne 20. septembra 1822. leta. Radi bistrega uma in plemenitega srca se je tako prikupil teda-njemu škofu Avguštinu Gruberju, da ga je nazival „moj sin“.

Dne 8. avgusta 1833. l. je bil imenovan Šent-viškim župnikom, kjer je celih 39 let župnikoval ter vsestransko in neutrudno deloval v večni in časni blagor svojih župljanov in vsega naroda slovenskega. Ustanovil je 1866. leta Šentviško čitalnico, sezidal novo šolsko poslopje, skrbel po očetovski za svoje župljane, jim bil svetovalec, učitelj, voditelj in hva-ležno ljudstvo ga ni drugače imenovalo, kakor „naš gospod oče“.

Blaž Potočnik je živel v dobi, ko se je še prezirala slovenska narodnost, ko so še može po-štenega prepričanja smešili in črnili. V teh časih pa je on bodril ljudstvo slovensko „da bodi naš namen za pravo srečo cesarstva in domovino zvesto delati“.

Mladeniško naudušen je bil in ostal vse živ-ljenje za narodnost svojo. Sam piše: „Od nekdanj je slovanstvo od narodne ideje prešinjeno. Narod-nost je prva podpora, je pogoj svobode“. Te oskromne besede so ves program njega političkega prepričanja program, ki je danes še isto tako jedino pravi kakor nekdanj.

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Proti svoji volji moram danes zopet nekoliko polemizovati. Odgovarjaje mi bil je namreč kleri-kalnega dnevnika gorenjski dopisnik v tako hudih škripcih, da si ni vedel pomagati in če nego z opazko, da pri našem listu sodelujejo „sprideni dijaki“. S tem ni dosegel drugega, nego da je pokazal svoje ozko obzorje, nizko svoje mišljenje, ob jednom pa loputnil klerikalno svojo stranko po zo-béh, kar bodem vse v kratkem dokazal.

Pred vsem mi je poudarjati, da se pri pisani besedi najprej upraša, kaj se je pisalo, ne pa kdo je pisal. In ko bi bil tudi kak „sprideni dijak“ spisal članek in povedal golo resnico na polna usta, bi se zaradi piščeve osebe vendar ne spremenila v neresnico, isto tako tudi laž ni resnica zaradi tega, ker jo je zapisal kak domišljaj kapelan. Zato tudi nihče ne upraša, sta li Homer in Shakespeare ho-dila v deveto šolo na Gameljne ali pa v najstarejšo na Vrhu, nihče se ne spodtika nad tem, da Jurčič in Levstik nesta završila vseh svojih študij, nego z radostjo čita krasne njih proizvode in se klanja izrednemu geniju. Razvun imenovanih je pa še cela legija znamenitih in slavnih mož, ki neso

pohajali v semenišče Ljubljansko, a so svetle zvezde, priznane korifeje na znanstvenem polji. Iz tega je že jasno, da je gorenjskega pisuna opazka o „spridenih dijakih“ bila zelo nesrečna pravi „faux pas“.

V uprav električni luči pa se nam pokaže dopisnikova okornost in nepredvidnost, pogledamo li malce na Valvazorjev trg, kjer se v velikih kosih reže in deli klerikalna politika. Ako gospodje okolu klerikalnega dnevnika in Kalanovega glasila roko na srce položijo, morajo brez ugovora priznati, da jim „sprideni dijaki“ neso baš popolnoma neznani. Jaz pa idem še za korak dalje, in trdim, da je vse klerikalno časnikarsko osebe sestavljeno iz samih „spridenih dijakov“, ne izimši ni Žitnika ni Kalana.

Bismarck je nekoč izustil krilate besede: „Ein Journalist ist ein Mensch, der seinen Beruf verfehlt hat“. In takšni so vsi klerikalni časnikarji po vrsti. Završivši gimnazijo in maturo gledali so s koprnečimi očmi v Gradec in na Dunaj, kakor Mojzes v obljubljeni deželo. A v Gradec in na Dunaj je dolga pot, plačati treba vozniino, prišedši tjakaj pa stanovanje in hrano, a kje za vse to je-mati drobiž, ko so roditelji na vsak tak „interview“ imeli kosmata ušesa, ali pa celo kar odločno rekli „Ne boš!“ Bil je to hud položaj in Heraklej na razpotji bil je proti tem junakom pravi pritlikavec. Na jedni strani mikavni pogled na razkošno živ-

ljenje v prestolnici ob lepem modrem Dunavu, na dijaško svobodo in veselost, na toli obetajočo bo-dočnost, — na drugi strani pa misel na zatohle prostore v semenišči, kjer bode prebiti štiri dolga leta, na življenje, precej različno od civilnega, na na

Odločitev bila je težavna, ker ni bilo poklica, „au contraire“! Zato se nesem prav nič zavzel, ko je nekdo pred kacimi tremi leti pripovedoval, kako je dolgo sedel pri mizi, na kateri je bil nabit re-volver in premišljal, kaj mu je storiti. Naposled prišla mu je vender luč od zgoraj. Uvidel je, da je revolver tako kovan, da napravi nepotrebno luknjo v glavo in da bi bila večna škoda svoje dragoceno življenje tako rano odtegniti človečanstvu. Zato je zatajil svoje nazore, svoje prepričanje in brez po-klica šel v bogoslovje, praskajoč se za učesi ka-kor orjaška karijatida, ki tako vztrajno podpirata semeniške bangerje. „Sprideni dijak“!

Tacih slučajev je veliko število in baš drug odločen brezdomovinec bil je na gimnaziji „atheist“, da mu ga ni bila para. A ljubi kruhek upognil mu je tilnik, brez poklica šel je v deseto šolo in danes že izvrstno svojo ulogo igra. O vseh tacih sme se po vsej pravici trditi, da so „sprideni dijaki“, ker neso začeli, niti završili študij, katere bi radi, ker so z licemerstvom in s potuho v srci šli

Potočnik je rad žahajal v vesele družbe in ne samo mej svojimi župljani, ampak tudi mej Ljubljansko posvetno in duhovno gospodo je bil zelo priljubljena oseba. Prirojeni mu obilni humor je znal vedno prav upotrebljati, vsem je povedal, kar jim je bilo povedati, razžalil pa ni nikdar nikogar.

Vsestransko izobražen — umel je sirske, kaldejske, hebrejske, grške, latinske, italijanske in francoske, a najbolj priljubljena pa so mu bila slovanska narečja — deloval je veliko na slovstvenem polju, bil ob enem pesnik, skladatelj in pevec. Potočnikove pesni so nekako ogledalo narodnega življenja in baš radi tega so se tako prikupile in udomačile. Omenimo le: „Zvonikarjevo“ „Pridi Gorenč“, ki so postale prave narodne pesni ne samo na Slovenskem nego tudi v drugih krajih, kjer je preprosta, ljubka pesen v čislju.

Poleg nabožnih knjig pisal je Potočnik tudi mnogo drugega, oglašal se 1830. l. v „Kranjski čebelici“, bil 1850. l. urednik „Ljubljanskemu časopisu“, deloval pri Cerkvenem časopisu in pri Cigalovem nemško-slovenskem slovarju in izdal slovnico slovenskega jezika v nemščini. Že to dokazuje, kako vsestransko izobražen je bil Blaž Potočnik, a poleg književnosti in glasbe ga je veselilo posebno zvezdoslovje, v katerem je bil res veščak ter uređoval tudi astronomični oddelek v Pratici.

Potočnik bil je pa tudi vzoren svečenik, prav naslednik Kristov! Še danes se ga njegovi nekdanji župljani hvaležno spominjajo in jedna je sodba, takih gospodov je malo, kakor so bili gospod Blaže. Potočnik ni sovražil napredka mej posvetnjaki in ni slepo obsojal vsega, kar ni bilo strogo klerikalno. Potočnik je bil uzor svečenika, kakeršni so v današnji dan vedno redkeji. — „Narodnost je prvi pogoj svobode“, rekel je in gotovo bil do dobra prepričan, do radi narodnosti ne peša vera. Dal Bog, da bi se duh Potočnikov oživil mej našo mlajšo duhovščino, da bi zopet prišli časi, ko se bode spoštovalo vsako prepričanje, ko se bodo duhovniki zopet unemali za večno vzvišeni ideji narodnost in svoboda, kateri sta zdaj mnogim toli mrzki.

Ob priliki odkritja spominske plošče pridružujemo se tudi mi Šentviški čitalnici ter kličemo: Slava Tvojemu spomenu, dični Blaž Potočnik.

Pisma iz Zagreba.

Zagreb, 23. septembra 1891.

Jubilejska razstava.

VIII.

C. Razstava prašičev.

Prašiči, ki smo jih videli na razstavi, dokazujejo jasno, da se v svinjereji more Hrvatska kosati s katero koli drugo deželo, kar se tiče kakovosti. Prelepe živali angleških pasmin, ki smo jih tukaj videli, pokazale so nam, da jih hrvatski gospodarji vedo istotako lepo izrediti, kakor angleški in drugi umni gospodarji in da angleške pasmine v Hrvatski prav lepo uspevajo. Lepi eksemplari do-

pod Kavdinski igó. Drugi abiturijentje pa so imeli toliko trdne volje in odločnosti, da so ostali zvesti svojim nazorom in ne hoteč hliniti se, se neso štilili v stan, za kateri neso čutili pravega poklica. Kateri so ravnali pravilneje in bolj moško, o tem sodba ni teška in tudi epitheton „spriden dijak“ našel je svoje mesto. Toliko za danes, ko bi bilo treba, povedal bodem že še več, ker je gradivo v tem oziru ogromno.

Jesen prinesla nam je prvo slano, ki nam je vzela mnogo ajdovih žgancev. Kakor je ta slana bila neljuba, isto tako, da še hujše, pa imenovanje učitelja glasbe in petja na tukajšnjem učiteljišči. Za razpisano mesto zglasile so se mej drugim tri domače sile, trije rodoljubi. A nobeden ni našel milosti pred gospoda Gauča obličjem. Jeden bil je baje premlad, drugi prestar, tretjemu oporekalo se je popolno usposobljenje. In tako je srečno iz daljnega Melka prijadral tamošnji organist v belo Ljubljano kot učitelj na učiteljišče. On ima že tudi štiri križe na hrbtu, a mora že imeti kakšno posebno priporočljivo lastnost, da je izrinil vse domače in jako zaslužne kompetente. Novemu učitelju ime je Sokol, a nema niti toliko sokolskega v sebi, kolikor navadni srakoper, ker je trd Nemec in ne zna niti besede slovenski. Kako bode Sokol slovenski poučeval, tega si niti misliti ne morem, to tajnost utegnili bi razrešiti samo naši državni poslanci, kadar bodo posebno dobre volje.

mačih pasmin pokazali so nam pa tudi, da te pasmine nič ne zaostajajo za tujimi, marveč jih še lahko prekosé, posebno po velikosti in teži svoji. Hrvatski prašiči se pa tudi prav dobro plačujejo ter je prašičereja jedna od najznamenitejših gran hrv. narodnega gospodarstva. Želeti je samo, da se ta reja še bolj razvije in pomnoži, posebno pri kmetih, ki so večinoma še prekratkovidni, da bi znali, koliko lepega dobička bi jim še prašiči donášali, ko bi jih za mesarje redili in pitali. To pa ne velja samo za hrvatske, ampak tudi slovenske kmete; prašičereja je za kmete posebno znamenita še za to, ker je ceneja od govedarstva in konje-rejstva, in se vsak kmet, bodi še tako ubožen, more več ali menj pečati z rejo prašičev. Hrvatsko-gospodarskega društva čaka tudi v tem pogledu velika naloga, da pomnoži in razširi prašičerejo mej kmetskimi gospodarji.

Na jubilejski razstavi bilo je kakih 160 prašičev iz raznih krajev Hrvatske in Slavonije, pa tudi iz Bosne, in raznih pasmin (plemen). Zastopane so bile domače pasmine: turopoljska, zagorska, mongolica (baguni), sremska in bosanska, a od angleških pasmin: „yorkshir“, „suffolk“ in „becshir“. Videli smo tudi domače pasmine križane z bosanskimi in angleškimi. Od spitanih prašičev videli smo prav orjaške živali; največje izločila sta trgovca Jovičić in Popović iz Šamca v Bosni, jeden prašiča 327, drugi 323 kg težkega. Lepo spitane in tako debele prašiče, da jim še komaj oči vidijo, turopolj. plemena, izločil je Makso Mayer iz Čič (kotar Vel. Gorice pri Zagrebu); vsak njegovih prašičev imel je do 250 kg in vse je prodal mesarjem kilogram po 40 kr. Najlepše izvode mongolice, ki je največ razširjena po Slavoniji, Ogorski in Srbiji, izločil je biskup Strossmajer, in sicer dve svinji s petimi mladiči in jednega merjasca. Josip Brigljevič iz Vel. Gorice izločil je 7 ogromnih turopolj. prašičev, od katerih je tri prodal, vsakega po 120 gld.

Prašičev angleških pasmin je najlepše izločila deželna kaznilnica v Lepoglavi, namreč zbirko 15 prašičev čiste suffolk-pasmine; te živali so po unanosti bile najlepše, najčistejše, belih, redkih in kratkih ščetin, tako, da se jim vidi lepa rumena koža. Tudi M. Milenšvič, obč. beležnik v Maksimiru pri Zagrebu, izločil je tri prav lepe suffolk-prašiče. Lepe svinje yorkshirske pasmine izločil je baron Lujo Vranican iz Orosavlja v Zagorju, Aurel pl. Türk iz Kerestince (kotar Samobor) in Franjo Moser, veletržec v Zemunu.

Nagrade za razstavljene svinje delile so se tudi tukaj na počastne diplome in denarne nagrade. Počastne diplome 1. razreda dobili so: biskup Strossmajer (za zbirko čistokrvnih mongolic) in Gejza baron Rauch iz Lužnice v Zagorji (za zbirko čistokrvnih domačih pasmin). Diplome 2. razreda dobili so za angleške pasmine: dež. kaznilnica v Lepoglavi, Franjo Moser in Mako pl. Leitgeb iz Pankovca (kotar Sv. Ivan-Zelina). Diplome priznanice dobili so ostali omenjeni gospodarji, ki redé angleške pasmine, in tudi baron Thomassin iz Lovrečine za 4 prešiče križane domače in angleške pasmine. — Denarne nagrade dobilo je devet izločiteljev, največ kmetov, njih par po 50 gld., 3 pa po 30 gld., ostali pa po 20 in 10 gld. Pri tem je ločila porota prašiče za pleme (merjasce in svinje) in pitane svinje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. oktobra.

Cesar na Češkem.

Zanikarni poskus, poškodovati železniški tir pri Rosenthalu kraj Liberce, vzbudil je v vsi Evropi veliko senzacijo, vzlic temu, da vsa stvar ni tako resna, kakor se je sodilo na prvi hip. Izrekli so se sicer kaj različni nazori, toda javno mnenje, ki je bilo v začetku silno razburjeno, pomirilo se je hitro. Sodna preiskava dozda še ni dognala, kdo je položil ominozne bombe, dokazala je pa, da je dotični zlikovec o polnoči sam užgal svojo bombo, akopram je bilo obče znano, da se pripelje dvorni vlak šele ob 9. uri zjutraj. Vsprejem cesarjev v Liberecu bil je prav lep. S češko manjšino Libersko ravnalo se je tako, kakor ravnajo Nemci navadno s Slovani, „exempli gratia“ v Celji. Cesar rekel je pri vsprejemu neke depatacije: Zelo je škoda, da se niso Libertsani udeležili razstave, ki je jako krasna. Na Dunaji vsprejeli bodo cesarja o njega vrnitvi tudi slovesno in delajo zato velike priprave.

Cesarjeva graja.

Mladočeški poslanec in mestni odbornik Praški dr. Podlipny interpeloval je v zadnji seji mestnega zbora župana dr. Šolca, je li res, da je presvetli cesar imenoval vsprejemanje gostov, sosebno slovanskih in francoskih, „nepatrijotično“, na kar je dr. Šolc ves dogodek pojasnil in dokazal, da je cesarjeve besede jemati le v ožjem zmislu.

Dr. Herbst,

nesrečnega spomina minister, ni več tako v dobrem soglasju z drugimi voditelji nemških liberalcev, kakor je bil nekda, ko je imel še večji upliv. Znano je, da je dr. Herbst silno sarkastičen in prepirljiv mož, tako, da so ga Plener, Chlumecky in drugi liberalni bogovi že zdavna potisnili v stran. Staremu Herbstu se je to tako zamerilo, da je hotel celo odložiti svoj poslanski mandat za deželni zbor češki, se pa končno udal prošnjam volilcev svojih in umaknil že uloženo odpoved.

Szapary, Apponyi in Tisza

so gotovo najodličnejši moške ogorske zbornice, vzlic temu, da so si drug drugemu precej nasprotui. Ko je prevzel grof Szapary iz rok Tisze Kalmana vodstvo liberalne stranke madjarske in zasedel fotelj ministerskega predsednika, obljubil mu je svojo podporo in pomoč tudi vodja neodvisne stranke grof Apponyi, in nekaj časa izhajala sta oba prav dobro. Z bujno fantazijo obdarjeni novinarji in politiki so celo že ugibali, da bode grof Apponyi svojo stranko združil z vladino stranko in prevzel portfelj notranjih rečij v ministerstvu Szaparyjevem. Te kombinacije izjalovile so se zdaj korenito. Že Szaparyjev predlog o podržavljenji politiške uprave vzbudil ja nevoljo Apponyjevo in zdaj nastale so mej tema dvema državnikoma še druge toli resne diferencije, da se je grof Apponyi v zadnjem svojem govoru, ko je poročal volilcem o politiškem položaju, izrazil kaj rezko proti ministerskemu predsedniku in mu napovedal boj do skrajnosti. Tudi Tisza Kalman čutil je potrebo stopiti v zvezo z volilci svojimi. Pred kratkim govoril je v Velikem Varaždinu in se izrazil zelo rezervirano o politiški situaciji. Grofa Apponyja obsojal je sicer odločno in brezpogojno, v prvi vrsti seveda taktiko njegovo, tirati namreč obstrukcijo, a tudi o upravni reformi Szaparyja ni govoril tako, kakor so se nadejali vladni pristaši. V nekaterih krogih tolmačijo govor starega Tisza-batija tako, da še ni popustil sleharno nado priti zopet na krmilo in da je rezerviranosti njegovi glede upravne reforme to povod, da se jej protivijo mnogi in celo odlični pristaši vlade, katerih naklonjenost bi utegnila biti v hasen Kalmanu Tiszi.

Vnanje države.

Nemčija in Rusija.

Bismarck najde vedno kak nov uzrok, da priporoča intimnejšo zvezo Nemčije in Rusije. Znano njegovo Hamburško glasilo zagovarja zdaj zopet prav iskreno Rusijo in opozarja nemške purgarje, ki se socijalnih demokratov boje kakor peklenščeka, na to, da je Rusija najmočnejša zaslomba proti socijalistom in da je torej ščuvanje proti Rusiji že zategadelj Nemcem v očitno škodo.

Boulanger.

Življenje generala Boulangerja bil je pravi pravcati roman, a roman, da bi ga največji psiholog mej modernimi pisatelji, sam Emile Zola, ne bil mogel opisati bolj logično, nego se je dejanski vršil. Tudi junaka samomor je logična posledica tej tragediji v modernem zmislu. — Na Francoskem ni naredila smrt Boulangerjeva tistega utiska, kakor bi bil morda kdo sodil, obratno, iz vsega, kar se čuje o tej zadevi iz Pariza, sklepati bi bilo, da so ondu pričakovali takšen konec življenja nekda toli obljubljenega in slavljenega generala. Stranka Boulangerjeva pridružila se bode izvestno radikalni frakciji.

iz Rima.

V Rimu zborujejo zdaj neka katoliška mladeniška društva, katerih ukrepi in govori so toli opasni, sosebno za Italijo, da se kralj Umberto in marki Rudini že pripravljata na odhod. Mladi gospodje so se sešli, da proslave spomin svetega Alojzija z Goncage, kar je gotovo jako plemenit namen, in da demonstrirajo proti slavnostim, prirejenim o svojem času spomenu Giordana Bruna nekega grdega srednjeveškega framazona, liberalca, naprednjaka in brezverca, ki je bil končal pohujšljivo svoje življenje na grmadi. Gospodje odposlanci katoliških mladeniških društev stavili so na svojem shodu tudi nekaj silo važnih predlogov, katerih izvršitev bode naredila zopet red v naših zamotanih društvenih razmerah; izmej najvažnejših omenjamo le obnovev papeža posvetue vlade in pa predlog, da se uvrsti mej svetnike tudi Krištof Kolumbus. O vseh drugih ukrepih čitali bodemo izvestno izvirna poročila v „Slovinci“. —

Welfi na Pruskem

prouzročajo Berolinskim politikom še vedno mnogo preglavice. Zadnji čas začela so nekatera welfska politiška društva vse bolj in bolj uspevati in to je vzbudilo takoj previdne pruske policije sum. Začela se je natančna kontrola teh društev delovanja in

➤ Dalje v prilogi. ➤

zdaj vršile so se nakrat ostre hišne preiskave pri voditeljih teh društev. Ker se je dognalo, da so ta društva občevala mej seboj, razpustila je vlada vse in tako vsaj za nekaj časa udušila nevarno gibanje welfske stranke.

Angleški ministri.

Državni podtajnik v ministerstvu vnanjih zadev, lord Fergusson, imenovan je bil pred kratkim za poštne ministra in na njegovo mesto stopil je poslanec James William Lowther, lorda Salisburyja netjakinje soprog. Te izpremembe v ministerstvu vnanjih zadev pa ni zmatrati kot političsko važne, kajti državni podtajnik je podrejen ministerskemu predsedniku, lordu Salisburyju, ki je v vseh važnejših točkah odločilni faktor. — Vest, da sta Rusija in Francija odložili napovedano diplomatsko akcijo zaradi Egipta, vzradostila je Angleže kaj močno, kajti bali so se, da bi imelo tako posredovanje lahko neugodnih posledic. Lord Salisbury je pa tega izida gotovo najbolj vesel, kajti hipni ta uspeh mu bode dobro služil kot agitacijsko sredstvo pri novih volitvah v parlament, katere se bodo vršile prihodnjo spomlad.

Dopisi.

Iz Ribnice na Dolenjskem 30. sept. [Lzv. dop.] Valed bolehnosti uležel je bil pred enim mesecem tukajšnji občesposhtovani nadučitelj in vodja štirirazredne deške in dvorazredne dekliske šole gospod Josip Raktelj, po 48letnem službovanji, prošnjo za stalno upokojenje. Danes došla je njegova prošnja ugodno rešena in se mu je zaradi tolikoletnega uspešnega delovanja izreklo popolno priznanje in pohvala vis. c. kr. deželnega šolskega sveta in sl. c. kr. okrajnega šolskega sveta. To odlikovanje veseli vse njegove obile prijatelje in znance in posebno njegove mnoge učence in učenke. Z njegovim ustopom v stalni pokoj izgubi tukajšnja ljudska šola jako unetega in daleko na Kranjskem poznatega in čislana šolnika, kateri je 43 let na tej šoli deloval in je vsleč svojega mirnega in taktnega obnašanja obče priljubljenost in spoštovanje užival, tako, da ga je Ribniška občina pred nekaterimi leti imenovala svojim — častnim občanom. Pred 16 leti bil je tudi nekoliko časa c. kr. okrajni šolski nadzornik za Črnomaljski šolski okraj. V stalnem pokoji želimo mu še mnogaja leta! — S tem, da je sl. c. kr. okrajni šolski svet v Kočevju toliko zaslužnega gospoda Josipa Raktelja predlagal v odlikovanje — zadobil si je v srcih vseh njegovih čestilcev stalno zaupanje in spoštovanje!

Iz Opatije 1. oktobra. [Lzv. dop.] V prelepo napredujoči naši Opatiji imeli smo dne 13. septembra prvo javno tombolo, katere se je udeležilo sila mnogo ljudstva, ki je v ta dan prišlo z vseh strani, sosebno pa iz Reke in Voloske. Mej tombolo svirala je vojaška godba hrvatskega pešpolka grof Jellačić. Primeril se je smešni intermezzo, da je bila trikrat zaporedoma dvignena in razključana številka 99. kar je vzbudilo sosebno pri onih, ki so loterijske tajnosti do dobrega preučili, veliko smeha. Čisti dohodek te tombole, ki se je prav dobro obnesla, namenjen je v olepšanje javnih šetališč. — Po noči tistega dne, ko se je vršila loterija, poškovali so doslej nepoznani zlikovci ob morski obali tik glavne ceste 18 železnih stebrov ter prouzročili veliko škodo. Pozna in skrbna naša žandarmerija zaslednje sicer te lopove prav pridno a še brez uspeha. —

Dne 15. septembra začeli so se javni koncerti v Opatiji. Vojaška godba z Reke svirala je v parku ville „Angiolina“ in bode od dne 15. oktobra do 15. aprila svirala redno vsak torek in vsak petek. Godba pešpolka Jellačića ni samo izvrstna godba, ampak tudi zelo priljubljena zlasti Slovanom, kajti le-ta godba svira prav mnogo slovanskih komadov ne zmeneč se, jeli Italijanom to čez voljo ali ne. Hrvati in Slovenci smo te ravnopravnosti prav veseli in se ne zmenimo dosti za jezo naših Madjarov in Lahonov. Gledé razvoja Opatije omeniti mi je, da se je dne 22. septembra točno ob 1/12 uri slovesno otvoril krasen vodomet, ki so ga postavili v tukajšnjem parku.

Slavnostni govornik govoril je sicer nemški, a to kar nam je v razvoju Opatije od leta 1883. sem povedal, bilo je jako zanimivo. Nekaterim povabljenim gostom priredilo je kopališčno upraviteljstvo banket pri katerem je svirala vojaška godba.

Kopališče je zdaj vsled hladnega vremena zapuščeno, v toplih poletnih dneh se je pa časih kopalo 400 do 500 oseb. Tujci začeli so že prihajati in kakor vse kaže bode zimska sezona izredno živahna. Končno bode še omenjeno, da se je začela širiti dviska, ki je pobrala že precej otrok.

A—c.

Domače stvari.

— (Cesarjev god) praznovala je šolska mladina pod vodstvom svojih učiteljev že danes s slovesno sv. mašo v stolni cerkvi. Jutri je ob 10. uri slovesna maša in Tedeum v stolni cerkvi, ob 9. uri pa božja služba za garnizijo v nunski cerkvi. — Veteranski kor Ljubljanski bode imel sv. mašo v sv. Petra cerkvi. Društvo veterancev odide z Domžalsko godbo v sv. Petra cerkev in bode potem odkorakalo h Koslerju, kjer bode skupni zajutrek pri katerem svira Domžalska veteranska godba.

— (Novo poštno poslopje.) Včeraj došel je odlok trgovinskega ministerstva, s katerim je določeno, da bode stalo poštno poslopje, kakor je bilo namenjeno, na cesarja Josipa trgu in da se bodo dela pričela prihodnjo spomlad. Vsa agitacija kranjske hranilnice kliče, kateri na čelu so razni Luckmani, in ki je hotela dati iz rezervnega zaklada kranjske hranilnice 60.000 gld., samo da bi se zidalo poštno in telegrafsko poslopje blizu posestev Luckmanov in kranjske hranilnice, bila je tedaj zaman. Tudi predlog, da bi se prevzela pri kranjski hranilnici popolnem zadolžena kuzina za poštno in brzojavno poslopje, ni obveljalo. Nemci in nemškutarji so računali, znebimo se kazine in naših dolgov, pa reterirajmo v „Tonhalle“, katera je za današnje nemštvo v Ljubljani popolnem zadostna. Če ni pevcev za „Tonhalle“, saj je nemških penzionistov dovolj!

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamo še enkrat slovensko občinstvo na jutrajšjo prvo slovensko gledališko predstavo „Dramatičnega društva“. Gledališki list priobčimo na drugem mestu.

— (Odlična gosta.) Prof. L. Lazarevič iz Beograda, narodni poslanik za okrožje Valjevsko, biva že več dni tukaj v Ljubljani in obiskuje z višjim dovoljenjem naše ljudske šole, da prouči njih osnovo in praktično vrednost. Predlagal bode potem svoje nasvete srbskemu naučnemu ministru, da se preustroji šolstvo v Srbiji. Kraljevina Srbija z 2.180.000 prebivalcev ima jedno veliko šolo s tremi fakulteti (filozofičen, pravosoden in tehniški), potem osem gimnazij, dve učiteljski (v Beogradu in Nišu) ter 1400 učiteljev. — Včeraj 2. t. m. došel je v Ljubljano dr. Hynek Lang, državni in deželni poslanec (Mladočeh), ki se danes odpelje v Zidanmost, kamor pride posebni vlak iz kraljevine Češke — vozeč češke goste k raztavi v Zagreb. V prijateljski družbi povedal je mnogo zanimivosti. Čudil pa se je, hodeč po našem mestu — večini nemških napisov ter popraševal, jeli Ljubljana res skoraj nemško mesto. —

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) poslali so ob navzočnosti Nj. Vel. presv. cesarja v Celji zbrani pevci po gosp. Dragotinu Treo 6 gld. 60 kr. s pristavkom, da rōsi Bog srečo svojo na versko-lojalno-narodno družbo! — Za to voščilo in priloženo svoto: Prisrčna zahvala!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Vojaška godba) svirala bode v mesecu oktobru vsako nedeljo ob polu dvanajsti uri v zvezdi. V programu jutrajšnjem je mej drugim tudi zanimivi „intermezzo sinfonico“ iz Mascagnijeve opere „Cavalleria rusticana“.

— (Vojaški novinci,) katerih je bilo te dni po vseh mestnih ulicah, dali so mestu nekako živahno podobo. Zdaj so večinoma že odrinili, ali so že uvrščeni po tukajšnjih vojašnicah. Obnašali so se sploh dostojno. Veliko novincev pobrali so letos iz vrst tukajšnje trgovske mladine in tudi „Sokol“ izgubil je nekoliko izvrtnih svojih telovadcev, katere bode težko pogrešal.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 20. do 26. septembra kaže, da je bilo novorojencev 21, umrlih 18, mej poslednjimi 1 za legarjem, 1 za dušljivim kašljem, 3 za vratico in za različnimi boleznimi 13. Mej umrlimi je bilo 5 tujcev, 7 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli za ošpicami 1, za tifuzom 1, za grižo 5, za oslovskim (dušljiv.) kašljem 1, za vratico 2.

— (Napad na redarja.) Dne 14. septembra t. l. razsajal je delavec Martin Krompestar v gostilni gospoda Borštnika na Karlovski cesti in ni hotel plačati ne smodk, ne piva, tako, da je bilo

treba klicati redarja. A Krompestar se tudi javni oblasti ni pokoril, začel se je ruvati z redarjem, ga vrgel na tla in naposled v jarek poleg Borštnikove gostilnice. Sodišče je Krompestarja obsodilo na štiri mesece težke ječe. „Joj mene“, rekel je skesani Krompestar, ko se mu je obsodba objavila, „toliko zapora!“

— („Učiteljski Tovariš“) glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ ima v 19. št. nastopno vsebino: Jakob Dimnik: Deželna učiteljska konferencija. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Književnost. — Naši dopisi: Iz državnega zbora. — Od Kolpe. — Iz kočevskega okraja. — Iz novomeškega okraja. — Iz Škocijana. — Iz krškega okraja. — Društveni vestnik. — Vestnik. Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

— („Kmetovalec“) ima v 18. št. nastopno vsebino: Grozdne stiskalnice. — Menjavanje krme. — Našim gospodarjem. — Z oranjem pred zimo se na pol pognoji. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Tržne cene.

— (Oddaja del.) V pisarni c. in kr. oskrbovalnega magacina v Ljubljani vršila se bode dne 9. oktobra 1891, ob 10. uri dopoldne javna obravnava zaradi zagotovljenja poprav lesenih in železnih posteljnjakov, čiščenja in poprave postelnega perila, za potrebe c. in kr. oskrbovalnega magacina ter zaradi zagotovljenja čiščenja volnenih odej z valjalnicami za potrebe c. in kr. garnizijske bolnišnice št. 8. za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1892 oziroma do 31. decembra 1894. Pri obravnavi sprejemale bodo se pismene ponudbe, ki imajo za 50 kr. kolek in so zapečatene, pa tudi na ustmene se bode oziralo. Na zakasnele in telegrafičnim potom došle ponudbe se ne bode ozir jemalo. Natančnejši pogoji pokladajo se lahko vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne v pisarni c. in kr. oskrbovalnega magacina v Ljubljani. Razglas leži pa tudi v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice na ogled.

— (Nova ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.) V nedeljo 4. t. m. ob 4 ih popoldne bode v dvorani „Narodne čitalnice“ v Kamniku I. občni zbor novo ustanovljene ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Kamnik in okolico. Ta podružnica je dobila število 100. Živele vrle rodoljubkinje Kamniške! Naj bi našle mnogo posnemovalk!

— (Ognjegasno društvo v Domžalah) priredi jutri veselico na vrtu pri g. Wencelnu. Sodeluje Domžalska godba. Ob 4. uri popoldne prične se loterija, za katero so se oskrbeli lepi dobitki. Dohodek te veselice namenjen je za napravo nove brizgalnice. Vstopnina za osebo je 20 kr., člani v uniformi so oproščeni vstopnine. Blagodarnosti se ne stavijo meje. V slučaju neugodnega vremena vrši se veselica v notranjih prostorih.

— („Amerikanskega Slovenca“) prvo številno zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo v Novem mestu.

— (Iz vipavske doline) se poroča, da se je tamkaj letos jako dobro vino pridelalo. Krčmarji na Kranjskem, kateri si naročujete večkrat vino od tujih trgovcev, pridite letos k domačemu kmetu, kjer bode došli prav dobro kapljico.

— (Naglica.) Zoper občinske volitve v Šmarji pri Jelšah se je pred 9 meseci vložila pritožba na c. kr. okr. glavarstvo v Celji, ali pritožba se dosihmal še ni rešila. Ne vemo, kje je obtičala.

— (Nova opatija.) Pri oo. trapistih v Reichenburgu na Spodnjem Štajerskem se je ustanovila nova opatija in je knezoškof v nedeljo, dne 27. septembra posvetil novega opata, dosedanjega priorja, o. Janeza Krst. Epalle.

— (Sadje.) Kakor piše „Slov. Gospodar“, pribaja letos malo kupcev za sadje in mu je vsled tega cena jako nizka. Najbolje kaže torej, da se napravi mošt iz sadja; vina ne bode veliko in zato ne bode sadnemu moštu premala cena. Na Češkem, Avstrijskem pa tudi v nemških deželah je sadja jako veliko.

— (Iz Gorice) se nam piše: Po večernjih posvetovanjih rešila so se na shodu c. kr. društva avstrijskih sadjerejcev, kateremu je predsednik grof Henrik Attems, velevažna uprašanja: O organizaciji sadjereje na Goriškem, o izberi raznih vrst, dobrih za nasaditev, in o državni podpori sadjerejem. Člani omenjenega društva prepotovali so v svrhu natančne informacije vse dele Goriške, kjer je kaj sadjereje in bili na tem svojem potu povsod vsprejeti zelo

ljubeznivo. Po končanem zborovanju sklenilo se je javiti zbranih pomologov lojalno udanost presvetlemu cesarju, na kar se je Nj. Velečastvo brzojavnim potom zahvalilo. Danes odpotujejo pomologi v Prago, kjer se začne dne 4. oktobra drugi letošnji kongres.

— (Koroški deželni šolski nadzornik dr. Gobanc) je nedavno slovesno izjavil, da je šola cerkve hči, upamo, da bode odlični pedagog v svojem spokorjenju storil še jeden korak naprej ter javno pripoznal, da je v ljudski šoli materinski jezik jedino sposoben kot učni jezik in v tem smislu tudi še sam deloval na stare dni.

— (Umirovljenje.) Gosp. Josip Torbar, vodja kr. višje realke v Zagrebu, umirovljen je na svojo lastno prošnjo.

— (Hrvaški tamburaši v tujini.) Kakor se poroča iz Siska, je tamošnje „Danice“ bivši kapelnik g. Dozela dobil ponudbo, da gostuje s svojim tamburaškim zborom v Budimpešti, v Berlinu in v Parizu. Stavili so se mu jako ugodni financijski pogoji. Društvo se bode podalo meseca novembra na potovanje in bode pred odhodom v Budimpešto sviralo tudi v Zagrebu. Člani igrajo v narodni obleki.

— („Slovansko pevsko društvo na Dunaji.“) P. n. pevcem in pevkijam slovanskim na Dunaji! Petje je vedno bilo krepak faktor v životu narodov v obče, posebe pa še slovanskih. S pesnijo Slovan vzdihuje in vriska, s pesnijo se veselijo in krepi, v pesni javlja iskrene svoje želje in izrazuje čustva svoja, narodna pesen slovanska je čisti in neizkaljeni sok v životnem njegovem deblu. To jasno spoznanje prisililo je pred več ko 30 leti nepozabljive utemeljitelje našega društva, da so razvili na Dunaji zastavo, pod katero naj bi se zbirale razkropljene pevske sile slovanske, pestovanjem pesni slovanske gojila bi se naj ob enem tudi prepotrebna iskrena slovanska vzajemnost, da bi v tem dosegel se visoki cilj, da bi vsak sveto služil višjim interesom, krasni domovini slovanski in vesoljnemu Slovanstvu. To zastavo je naše društvo več ko 30 let čvrsto in visoko držalo kviško, tej boče i nadalje verno ostati, vztrajno, tudi pri nepovoljnih slučajih, krasna ta zastava bode tudi v bodočem lefu središče, krog katerega se bodo radoatno zbirali vsi somišljeniki, katerim je mati narava v prsi usadila naučeno slovansko srce, a s tem naučenim srcem podarila jim tudi krasni dar petja. Vsi vi pevci slovanski, vse vi pevkije slovanske, hitite pod to zastavo, radostno vas bodedo pozdravljali. Pevske vaje moškega zbora so vsak petek od 1/8 ure do 1/10 ure zvečer, I. Salvatorgasse 12, za dame pa vsak ponedeljek od 5. ure popoldne do 1/2 ure zvečer v dvorani Slovenske „Besede“ I. Wallnerstrasse 2. Pevsko leto prične se s 1. oktobrom 1891. Člani pevci in podpirajoči vsprejemajo se vsak dan pri g. predsedniku L. Bouchalu I. Tiefergraben 11. Na veselo svidenje! Živio!

Odbor.

Izpred sodišča.

— („Baron“ Kržišnik, vulgo Bacin, pred deželnim sodiščem.) Po dolgem prestanku sedel je včeraj zopet jedenkrat pred deželnim sodiščem znani slepar Ludovik Kržišnik, po domače Bacin ali, kakor ga nazivlja občinstvo, „baron Kržišnik“. Kržišnik je človek, kateri se vede jako oblastno ter vsakega insultira, dasi nima nikake prave službe, je znan postopač in se tako rekoč samo „per onore“ nazivlje agentom. Že ko se je pred najstarejšimi leti pri pokojnem dr. vitezu Stöckelnu v Ovičjevi hiši pokrilo mnogo starinskih stvari velike vrednosti, bil je Ludovik Kržišnik označen od policije kot tat, ali preiskava ni mogla ničesar dognati, in bil je izpuščen. Kržišnik vulgo Bacin pripoveduje danes, da je bil v prežidjalnem uradu pri pomoči dne dr. Stöckelnu diurnist, dasi to ni istina, kajti bil je zgolj njegov „Stiefelputzer“. Življenje Kržišnikovo je bilo jako potratno. Hodil je kakor kakšen kavalir po raznih gostilnicah iz katerih pa so ga povsod iztirali, ker so drugi gosti izjavili, da izostanejo, ako bode hodil Kržišnik. Tudi pri današnji obravnavi vede se Kržišnik jako oblastno in da ga ni deželne sodnije svetnik gospod Tschsch zavrnil večkrat prav odločno bil bi Kržišnik zrasel morda še bolj. Čuditi se je bilo, da je predsednik sodišča, gospod Saitz, nazivljaj že tolikokrat kaznovano osebo kakor je Kržišnik v jednomer „Herr Kržišnik“, kajti drugače se nazivljejo take vrste ljudje navadno „Angeklagter“. Fakta, katerih je tožen Kržišnik, so večinoma

prevare. Josipa Goldsteina, ki je pri Rexingerjevih dedičih za poslovdjo, osleparil je Kržišnik za „gledališko kukalo“, katero je Kržišnik, kakor pravi, dal neki dami za „prezent“. Goldstein kot žid priseže s pokrito glavo na „toro“, redek slučaj pred Ljubljanskim sodiščem. Antonu Miculiniču je Kržišnik zastavil ničvredni „prospekt“ neke ogerske banke v Budapešti kot srečko za 18 gld. Upokojenega železniškega expeditorja Lileka osleparil je Kržišnik za 70 gld.; kazaje mu seveda ponarejeno pismo glasečo se: „Prečastiti gospod! Blagovolite priti 3. maja t. l. k meni s kolkovano pobotnico, da se vam izplača denar za ovadbo. S spoštovanjem Grasselli, župan“. Ta denar, pravil je baron Kržišnik, prisojen mu je bil po finančnem oblastvu za neko ovadbo. Zaslišana priča, finančni svetnik gosp. Verderber, izjavi, da ni njegova navada denuncijantom, kakor je Kržišnik, povedati koliko bodo dobili ako so naznanili koliko je baje kdo zatajil hišne najemnine. Kržišnik pa trdi, da mu je gospod Verderber rekel, da dobi gotovo svoto za denunciacijo, čemur Verderber odločno oporeka. Čevljarja Avgusta Mateja je spravil Kržišnik ob 63 gld. Pravil mu je, da potrebuje ta denar za dva uradnika v Ljubljani in da bode dobival Mate dobre obresti. Kržišnik dobil je za to dobrohotno posredovanje par novih štifletnov in mu je Mate še nekaj starega obuvala popravil. Proti M. Zdešarju uložena je bila pri okrajnem sodišču ovadba zaradi razžaljenja Velečanstva. Po pisavi te ovadbe padel je sum na Kržišnika. Vse, kar je bilo v ovadbi, je izmišljeno, kajti M. Zdešar ni tega, kar se mu je očitalo, nikdar govoril. Namen ovadbi je bil, prisiliti Zdešarja da bi „kaj odrinil“. Kržišnik uprašan, jeli pisal to ovadbo, taji, ali zvedenci v pisavi, profesorja Steynar in Vesel, izpovesta odločno, da nikdo drug ni pisal tega pisma kakor tudi neko drugo pretilno pismo, kakor Kržišnik. Kržišnik pravi, da so se celo profesorji z univerze v nekem slučaju izrekli tako, kakor današnja izvedenca in vender je bil tedanji toženec oproščen. Obravnava je končala ob 1. uri popoldne. Pri nadaljevanju ob 4. uri popol. pa je zahteval državni pravdnik natančnejše zaslišanje nekaterih prič. Sodišče je sklenilo, da se obravnava odloži in razpiše nova. Gospod „baron Kržišnik“ moral bode torej še nekaj tednov čakati končnega izida slavljenе svoje „agenture“.

— (Zakotni pisarji, oderuhi in njih agenti pred deželnim sodiščem.) Jako čudna družba sedela je zadnjo sredo na obtožni klopi pred deželnim sodiščem, namreč ponesrečeni frizer Josip Jerič, 36 let star, že večkrat kaznovan, znani zakotni pisar Alex Grafnetter, ali kakor ga njegovi pristaši rajše kratko imenujejo, „Netter“, in 40 let stari zakotni pisar Viljem Ruprecht. Ti možakarji so znani, kakor mestni magistrat pravi, kot „Bauernfänger“. Ker pa je bil lov na brezpametne kmete slab, spravili so se ti tiči na Matevža Zdešarja, hišnega posestnika na Poljanskem nasipu, ki je zapleten v neko kazensko pravdo. Zdešar posodil je bil namreč nekemu poštnemu slugi malo vsoto in jo hotel imeti povrnjeno dvojno. Svoje terjatve resničnost je dokazal s prisego, zaradi katere se je dvignila proti njemu kazenska obtožba. Ta položaj Zdešarjev izvedeli so ti tiči in hajdi nanj. Jerič je srečno dobil 21 gld. da bi krivo prisegel, a pri glavni obravnavi skujal se je le in Zdešar je bil obsojen na šest mesecev težke ječe. Tudi Grafnetter in Ruprecht hotela sta se okoristiti Zdešarjeve zadrege in Grafnetter je poslal Ruprechta k Zdešarju, da dobi od njega vsaj 10 gld. najraje pa 50 gld. in sicer pod predvezo, da bode ta Jerič in Grafnetter proti Zdešarju slabo pričala. Zdešar pa o tem ni hotel ničesar vedeti, rekel Ruprechtu, da mu je Grafnetter ominozna oseba, katere ne trpi. Ruprechtu vsled tega ni bilo mogoče staviti svojih predlogov niti dobiti od Zdešarja denarjev. Priče pri tej obravnavi so bile kaj čudne; jednemu je predhacoval zatoženec Grafnetter da je ukradl v kavarni petak, in da so se vse priče podkupljene. Nekemu drugemu zakotnemu pisarju, zaslišanemu kot priča, kateri je izpovedal, da mu je rekel Grafnetter: zdaj bomo šli Zdešarja „cingati in odreti“, da bode dal vsaj 50 gld., rekel je Grafnetter, da je sam slepar. Zopet neki drugi zakotni pisar iz kolizeja je izpovedal, da so „Winkelschreiberji“ že „v Zvezdi“ sklenili, da bode Grafnetterja ali „Netterja“ kakor mu pravijo, pokopali. Ko se je zakotnim pisarjem naznanilo, da jih Ljubljanski magistrat popisuje kot

„Bauernfänger“ odreže se Grafnetter skozi nos govoreč: „Noth bricht Eisen“! Sodišče, kateremu je predsedoval deželni sodnije nadsvetovalec g. Levčnik, obsodilo je po šesturni obravnavi brivca Jeriča zaradi hudodelstva goljufije in izsiljevanja na pet mesecev težke ječe, Grafnetterja pa na tri mesece težke ječe. Ruprecht je bil zatožbe oproščen.

— (Zakotni pisar obsojen.) Včeraj bila je prizivna obravnava znanega zakotnega pisarja Marka Loboda zaradi razžaljenja časti. Loboda razžalil je v neki ulogi, odposlani odvetniški komori. odvetnika dr. Stora. Dr. Stor je tožil vsled tega zakotnega pisarja Marka Loboda zaradi razžaljenja časti. Pri okrajnem sodišču bil je Marka Loboda obsojen na deset dni zaporu poostrenega s postlom, katero razsodbo je deželno sodišče pri včerajšnji prizivni obravnavi potrdilo.

— (Tatovi divjačine na vznožji Triglavu.) Pri včerajšnji obravnavi zatožena sta bila Martin Oder, 20 let star posestnik, in Ivan Hodnik, hlapec, oba iz Stare Fužine, hudodelstva poskušene tatvine. Ponoči dne 31. maja t. l. vabila sta z baklami divje peteline in srne, da bi je postrelili, toda za petami sta jima bila varuha obrtne družbe Luka Slamnik in Tomaž Polak. Ukrasti ali ustreliti nista zatoženca mogla ničesar, kajti logarja sta jima vedno sledila. Zatoženca skrila sta se vsled tega v neke svisti in se tam zaprla. Lovca čakala sta je pred svislanci. Oder je udaril s polenom Tomaža Polaka, da se mu je puška izprožila in ga zadel tudi na glavo. Obsojen je bil Oder, posestnik na 4000 gld. cenjenega posestva, zaradi hudodelstva poskušene tatvine in javnega nasilstva na jedno leto težke ječe, Janez Hudnik pa zaradi poskušene tatvine na tri mesece težke ječe.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Liberce 1. oktobra. Danes zatvorili so nekega zelo razupitega anarhističnega agitatorja, na katerega leti sum, da je položil bombo pod železniški nasip.

Zagreb 2. oktobra. V torek podala se bode deputacija k škofu Strossmayerju, da mu izroči addresso in ga povabi, naj poseti razstavo.

Lvov 2. oktobra. „Dzienik Polski“ javlja iz Varšave, da je rusko vojno upravnništvo dalo zgraditi v mejnem okrožju lesene observacijske stolpe, po šest nadstropij visoke, ki se bodo rabile v vojaške svrhe.

Beligrad 2. oktobra. Kraljica Natalija pride v ponedeljek na Dunaj in gre preko Pariza v Biariz, kjer je najela neko krasno vilo.

Sofija 2. oktobra. Justični minister Tončev je odstopil, ker zarad raznih napadov v zadnjem sobranji neče več stopiti pred zbornico. Minister unanjih zadev Grekov je prevzel začasno njegov posel.

Kodanj 2. oktobra. Za nedeljo ali ponedeljek pričakuje se vsa carska obitelj in grška kraljevska obitelj.

Berolin 2. oktobra. Vest o posetu carja zmatra se za kombinacijo.

Kolonija 2. oktobra. „Köln. Zeitg.“ poroča iz Pariza, da so tam vznemirjeni zaradi bivanja rumunskega kralja v Monzi. Sodi se, da je Rumunska že pristopila trojni zvezi.

Tabor, 3. oktobra. Včerajji vsprejem cesarja sijajen, kolodvor in vse hiše krasno nakičene. Navzoč Budejeviški škof z duhovščino, plemstvo iz okolice, mestni zastop, načelniki okrajnih oblastev, učiteljstvo, šolska mladež in vsa Taborska društva. Cesar odlikoval škofa z milostnim nagovorom ter odgovoril na pozdrav župana Seika, ki mu je predstavil mestni zastop.

Dunaj, 3. oktobra. Cesar došel v Schönbrun ob polnoči. Vse ulice v predkrajih krasno nakičene in razsvetljene. Povsod ljudstvo nandušeno pozdravljalo cesarja, katerega pričakoval upravnik palače. Cesar se takoj podal v svoje sobane.

Dunaj 3. oktobra. Vsi listi pišejo o nandušenem vsprejemu na Dunaji, poudarjajoč, da je ta slavnost izraz čuta o visokem pomenu cesarjevega potovanja v Prago in Liberce za notranji razvoj Avstrije. „Fremdenblatt“ pravi: Dunaj čuti, da hoče zajamčiti narodni mir, da ostane država kot porok miru sposobna za veliko svojo nalogo, „Presse“

pravi, da naučujo Dunaja naj oznanja cesarju, da tudi glavno mesto ceni visoke namene cesarjevega potovanja. Blizu jednako se izražajo ostali listi.

Dunaj 3. oktobra. Cesar obiskal opoludne Taaffeja.

Budimpešta 3. oktobra. Predsednik zbornice poslancev otvoril zasedanje in izrekel, da Rosenthalski železniški napad ni atentat ni v političnem ni v osebnem pomenu. Nikjer v cesarstvu bi se ne našel človek, ki bi proti dobremu, vsem narodom pravičnemu in postavne pravice vsacega branečemu vladarju izvršiti mogel atentat. Zbornica je živo odobrvala in izrekla največji gnev in hvalo previdnosti, ker je odklonila mogočo nevarnost. Predsednik predlagal, da se ta sklep naznani Nj. Velečanstvo kar je bilo vsprejeto jednoglasno. Ugron v imenu pristašev svojih izjavil, da radostno pritrdijo.

Razne vesti.

* (Električno razsvetljavo) hoté uvesti v Gradiški na Goriškem. Mestni zastop obravnava v tej zadevi s tvrdko Siemens in Halske na Dunaji, katera je oskrbela električno razsvetljavo v Goriški razstavi.

* (Revizija zemljevida vzhodne Sibirijske.) Ruskega generalnega štaba častniki popravljajo zdaj zemljevid vzhodne Sibirijske. Pokazalo se je, da so skoro vsi kraji zaznamovani mnogo bolj severno nego leže, tako n. pr. mesto Nižnej-Udinsk za 64 vrst. Ves Moskovski trakt je za 40 do 60 vrst preveč zaznamovan. Zemljevidi teh krajev delali so se dozdaj samo po hipotezah. Ko jih je bilo praktično porabiti pri zgradbi železnice, pokazalo se je, da jih je treba pred vsem popraviti.

* (Garibaldijev spomenik v Nizzu) odkril se bode v nedeljo 4. oktobra. Spomenik je izdelan iz kararskega mramorja in kip sam tehtal 7000 kilogramov. Garibaldi je izdelan v stoječi obliki z odkrito glavo v obleki Garibaldinskega generala.

* (Odkritje spomenika.) V Leccu ob jezeru blizu Coma odkrili bodo 11. t. m. spomenik italijanskemu pesniku Aleksandru Manzoni-ju, čegar slavnega romana „I promessi sposi“ dejanje se vrši v Leccu.

* (Drag konj.) Znan je izrek angleškega kralja Riharda III.: kraljestvo za konja. Te dni ponudilo se ni sicer kraljestvo, a četrt milijona za konja, namreč 20.000 funtov šterlingov za angleškega žrebca „Commona“. Lastnik ga pa ni hotel prodati, ker je milijonar, ki ima nad tri četrt milijona letnega dohodka.

* (Trije tihotapci utonuli.) Iz Krakova se poroča, da je pet galiških tihotapcev, begočih pred ruskimi žandarmi, skočilo v vislo in da so trije našli smrt.

* (Tunel se je usul) v Piemontu na železniški progi Ovada-Asti vesled silnega deževja ki je spodkopalo zidino in je pokopal 21 delavcev pod razvalinami. Ker je prišla hitra pomoč, rešili so po 13 urnem delu 17 zasutih, štirje pa so bili že mrtvi.

* (Grozovitosti blaznega.) V Apleyu na Francoskem umoril je neki orožnik Thones svojo ženo in hčer z bodalcem in zadavil svojega sina. Potem se je obesil na podstrešji. Sodi se, da je v napadu blaznosti storil vse te grozovitosti.

Štev. 1. Slovensko gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 441.

V nedeljo, dne 4. oktobra 1891.

V dvorani ljubljanske čitalnice.

Zadnji list.

Veseloigra v 3 dejanjih. Francoski spisal Viktorien Sardou, preložil —. Režiser gosp. Ignacij Borštnik.

O s o b e:

Prosper pl. Block	gospod Borštnik.
Tit pl. Vanhove	gospod Sršen.
Klarisa, njegova soproga	gospa Danilova.
Marta pl. Crusolles	gospica Slavčeva.
Suzana pl. Bric	gospa Borštnik-Zvonarjeva.
Thirion, naravoslovec	gospod Perdan.
Kolomba, njegova žena	gospica Nigrinova.
Pavel pl. Temple	gospod Danilo.
Bussonier, užitinski ravnatelj	gospod Verovšek.
Gospa Solange, gospodarica	gospica Polakova.
Kladyina	gospica Pavškova.
Baptist	gospod Bergant.
Henrik	gospod Urbančič.
Prosperjev sluga	gospod Sušteršič.

Igra vrši se na deželi pri Chinténu.

Pri predstavi svira godba slav. domačega pespolka baron Kuhn štev. 17.

Ustoppina: Sedež I. vrste 70 kr. — II. vrste 60 kr. — III. vrste 50 kr. — Ustoppina 40 kr. — Garnizonski in dijaški biljet 30 kr. — Sedeži se dobivajo pri čitaln. kustosu (trafika) in na večer predstave pri blagajnici.

Blagajnica se odpre ob polu 7. uri. Začetek ob 7. uri zvečer.

Prihodnja predstava bode v nedeljo, dne 11. oktobra t. l.

Pristop k dramatičnim predstavam je vsakemu dovoljen.

Trajni zdravilni uspeh. Pri boleznem protinu revmatičnih bolečinah v hrbtu, udih in členkih se z velikim uspehom rabi Moll-ovo „Francosko žganje s soljo“. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po poštenu povzetju A. Moll, lekarnar, c. in. kr. dvor. založnik na Dunaji, Tuohlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 2 (4—13)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohrani usta, krepeča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatlja zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatel samo 2 gld. (81—122)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

Listnica uredništva:

G. J. L. v K. Ustregli bomo, kolikor bode mogoče Vaši želji. Kakor vidite, smo že pričeli.

Gg. dopisnikom iz Novega mesta. Blagovolite potrpeti, porabili bomo, kar bode mogoče. Saj vidite, kako se nam godi.

Tuji:

2. oktobra.

Pri Maili: Csassny, Reittler, Fischer, Warnbacher, Kraus, Andern, dr. Mayer, Walter z Dunaja. — Hamerer, Pasko iz Trsta. — Lebmayer, Urbančič, Muster iz Gradca. — Gatti, Raab iz Pulja. — Lauber iz Frankobroda. — Theiner iz Monakova. — Goldstein iz Velike Kaniže.

Pri Slonu: Baron Lauer, Schulz, baron Francutig, Culot, della Cotta iz Gorice. — Weber, Turner, Jeglič, Löwy, Elger, Lubel z Dunaja. — Michaeli iz Istre. — Dr. Eder, pl. Morsey, Waganer, Bechl, Weber, Rautnig iz Gradca. — Kert, Girardi, Gressham iz Trsta.

Pri avstrijskem cesarju: Rittre z Dunaja. Pri južnem kolodvoru: Pogačnik z Jesenic. — Pichler iz Maribora. — Piacentini iz Trsta.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
2. okt.	7. zjutraj	735.6 mm.	12.2° C	sl. sev.	d. jas.	
	2. popol.	734.3 mm.	19.0° C	sl. jzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	734.4 mm.	15.0° C	sl. jzh.	obl.	

Srednja temperatura 15.4°, za 2.0° nad normalom.

Dunajska borza

dne 3. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 91.40	gld. 91.40
Srebrna renta	91.20	91.35
Zlata renta	109.25	109.20
5% marčna renta	102.05	101.95
Akcije narodne banke	1009	1009
Kreditne akcije	283.25	283.75
London	116.85	116.85
Srebro	—	—
Napol.	9.26	9.27 1/2
C. kr. cekini	5.55	5.56
Nemške marke	57.45	57.45
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	134 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	182
Ogerska zlata renta 4%	103	65
Ogerska papirna renta 5%	100	65
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115	50
Kreditne srečke	100 gld.	185
Budolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avstr. banke	120	153
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	223	—

GLAVNO SKLADIŠČE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

poznate kas najbolje okrepljujuče pice,
I kas izkušna lek proti trajnom kašlju plućevine /
Zeludca bolesti grkljana i proti mehurskim kataru,

HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

Otvoritev gostilne.

Podpisanec naznanjam slavnemu p. n. občinstvu, da sem prevzel gostilno

„pri št. 12“ v Kolodvorskih ulicah št. 12 ter obečam, da bomo skrbel za dobro in pristno vino, sveže pivo, dobre in cene jedi in pazno postrežbo. Obilnega obiska proseč, priporočam se

z odličnim spoštovanjem
Janez Majselj.

(802—2)

AGENTI

vsprejmo se takoj za nabiranje naročil na tovarniške izdelke, ki se mogó povsod prodajati. — Po-nudbe vsprejema F. Hamáček, Praga, 1050/II.

Pridnega učenca

z dežele, večdega tudi nemščine, vsprejma v trgovino z mešanim blagom gospod J. N. RANT v Polhovem gradu. (774—3)

Klavir

v dobrem stanu je za 45 gld. na prodaj.

Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“. (818—3)

PETER LUKAS

Ljubljana, Kongresni trg št. 17

priporoča se slav. p. n. občinstvu v napravo

ortopedičnega obuvala

vseh vrst po novem tehničnem strokovnem sistemu z ozirom na anatomijo noge. (800—2)

Naročila, tudi zunanja, izvršujejo se najhitreje, solidno in elegantno.

Stara

gostilničarska obrt

na jako obljudenem kraju stolnega mesta Ljubljane odda se takoj stalno ali pa po dogovoru v najem. — Natančneje se izve pri gosp. Ferdinandu Braunselsu, na Bregu št. 18. (823—1)

JOSIP COTMAN

barvar, pleskar in slikar črk

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 17 (766—3)

priporoča se slav. občinstvu za izdelovanje vseh v to stroko spadajočih del, katere izvršuje točno in po cenah, kolikor mogoče nizkih.

Kuverte s firmo

(179—29) priporoča po nizki ceni

„NARODNA TISKARNA“.

Cesarja Jožefa trg.

Samo nekaj dni.

Odpri vsak dan od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

F. Bayer-ja

PANOPTIKUM.

Zbirka mojstevskih umetniških del, katere so zanimive za vsakoga. — Vse je predstavljeno v naravni velikosti.

Ustoppina za odrasle ljudi 10 kr., za otroke, stare pod 10 let in vojake brez šarže 5 kr. Natančneje na plakatih.

(806—5)

Z velespoštovanjem F. Bayer.

■ Plesavnica. ■

Podpisane usojam se javiti cenjenemu p. n. občinstvu, da sem otvoril dne 1. oktobra t. l. na Bregu št. 20, v barona Cezja hiši plesavnico.

Poučevalo se bode v posamnih oddelkih in po lahki in dobri, najmodernejši zahtevam ustrezajoči metodi.

Ob nedeljah in praznikih
ZABAVNI VEČERI
od 6. do 9. ure.

Nadej se mnogobrojnega obiska, priporoča se z odličnim spoštovanjem
Alfonso Cilenti
učitelj plesa.

(825-2)
Oglasila se vsprejemajo vsak dan od 10.—12. ure dopoldne in od 3.—5. ure popoldne v imenovanem lokalu.

Kwizdov

korneuburški redilni prašek
za konje, govejo živino, ovce.

Ta prašek rabi se v vseh vedjih hlevih z najboljšim uspehom že skoraj štirideset let, osobito kadar živina ne žre ali kadar slabo prebava. Prašek zboljša in množi mleko ter krepi izdatno odporno silo živali proti kužninam.

Cena za 1/2 zavitek 70 kr., 1/2 zavitka 35 kr.

Pristno blago ima zgoreno znamko ter se dobi v vseh lekarnah in specerijskih trgovinah avstrijskih in ogrskih.

Po pošti razpošilja se vsaki dan z glavne zaloge:

Fran J. Kwizda
c. in kr. avstrij. in kr. rumunski založnik, okrajni
lekar v Korneuburgu pri Dunaji. (164)

Pivarna bratov Koslerjev.

Za mnogobrojni obisk mej poletjem na vrtu izrekam stalnim svojim gostom in slav. občinstvu najiskrenejšo zahvalo, ob enem pa jim naznamim, da z jutrnjim dnevom otvorim

zimsko pivarno.

Točilo se bode priznalo izvrstno carsko pivo, dobra dolenska in štajerska vina, skrbelo pa tudi za zdrava, tečna gorka in mrla jedila. Zagotavlja se točna in prijazna potreba ter priporoča za mnogobrojni obisk.

Z velespoštovanjem
Štefan Franzot.
(-35)

Naznanilo.

ANTON PRESKAR

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

javlja slavnemu občinstvu najudaneje, da je otvoril svojo (833-1)

trgovino z moškimi oblačili

ter prosi, upiraje se na svojo dolgoletno delovanje, obilih naročil.

„The Mutual“

društvo za zgoz mejsobno zavarovanje na življenje.

Osnovano leta 1842.

Garancijski zaklad iznaša 762²/₃ milijonov frankov.

Dr. M. Chauffon, odvetnik pri državnem sovetu in najvišjem sodišči v Parizu, pravi v svojem, po programu francoske „Académie des sciences morales et politiques“ sestavljenem in od tega zavoda premiranem spisu „Zavarovanje na življenje“:

Pravi napredek v zavarovanju na življenje šteti je, odkar se je ustanovil „The Mutual“, društvo za zavarovanje na življenje. To društvo je zgoz mejsobno in je dandanes največje društvo za zavarovanje na življenje na svetu. Ob času ustanovitve bilo je zavarovanje na življenje še v začetku in zgodovina „Mutual-a“ je zgodovina napredka in končne zmage te institucije. Mejsobno društvo se je tako razvilo, da presega daleč vse druge, še tako napredne naše zavode. Omeniti je tudi še strogo znanstveno metodo, katero si je „Mutual“ priredil itd. itd. (834-1)

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo: Dunaj I., Lohkowitzplatz 13.

Zastopnik za Kranjsko:

Alojzij Lenček

v Ljubljani, na sv. Jakoba trgu.

Št. 513.

Razglas.

(807-3)

Županstvo občine Gorenjelogaške naznanja, da bode vsled privolitve visoke deželne vlade za Kranjsko od 30. aprila 1891., št. 4964, v občini Gorenji Logatec (Cerkovski vasi) od sedaj na letnem semnju v dan po Nebohodu in v ponedeljek po Roženkranski nedelji tudi semenj za živino. Ob enem je visoka c. kr. deželna vlada dovolila za Gorenji Logatec nov letni in živinski semenj na dan 7. februarja, ako je pa ta dan nedelja ali praznik, bode letni in živinski semenj drugi dan. Do sedaj obstoječi letni in živinski semenj na sv. Lucije dan (13. decembra) ostane še nadalje.

Županstvo v Gorenjem Logatcu,
dne 24. septembra 1891.

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa i. t. d.,

sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine

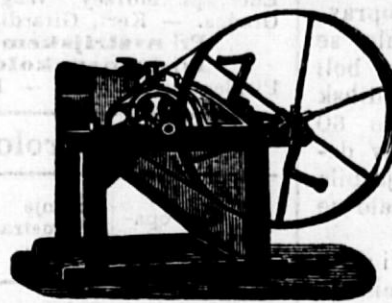
(416-22)

vodne pile in žage

za kojih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Plug, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnice za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, vlačilnice, lokomobili, trijeri, čistilnice za žito, robkalnice za koruzo, rezilnice za krmno, mlinci za phanje, rezilniki za repo, mečkalnice za sadje, stiskalnice za sadje, mečkalnice za grozdje, vinske stiskalnice, oljne stiskalnice, peronospori aparati, stroji za lupljenje sadja, aparati za sušenje sadja in sočivja, vinske sesalnice, kletni predmeti, sesalnice za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice, živinske tehtnice, mlečni separatorji, sodne nategače, stroji za vrtnje, avtomatično uplavoče stiskalnice za sladko krmno, stroji za pranje, treslice za predivo i. t. d. i. t. d.

Vse izvrstno izdelano, po najnižjih tovarniških cenah.

! Jamstvo, ugodni plačilni pogoji, čas za poskušnjo!

Tovarna za kmetijske in vinske stroje

II., Praterstrasse 78. IG. HELLER, Dunaj II., Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani, 144 strani močni ceniki v nemščini, italijansko in slovensko zastopnik in franko. (124-16)

Solidna zastopstva se povsod osnujejo.

Največja razpošiljalnica blaga v Brnu

Filip Ticho,

(99-30)

Zelny trh 21. BRNO Radnička ulice 17.

Ostanek

Razpošilja proti povzetju ali predplačilu:
Brnakega sukna, metrov 3-10, za celo moško obleko, dobre baže samo gld. 5.—
Brnakega sukna, metrov 3-10, za celo moško obleko, boljše baže samo gld. 8.—
Brnakega sukna, metrov 3-10, za celo moško obleko, najfinije baže samo gld. 10-75.
Brnakega sukna, črne barve, metrov 3-10, zadostujoč za salonsko obleko, jako trajno samo gld. 9.—
Metra 2, za ogrtač, v najfinijih barvah in blagih vrstah, samo gld. 6.—
Grebenačo blago za pranje (da se sme prati, se jamči), v najnovijih nariših in barvah, metrov 6-40, za celo moško obleko samo gld. 3.—
Ostanek platnena blaga, sukančeve blaga, ki se sme prati in v čudovitih vzorcih metrov 6-40, za celo moško obleko samo gld. 4.—
Ogrinjalo iz sukanca, 9 četrtink dolga, gld. 1-20; čista volna 10 četrtink dolga gld. 4.—; popolnoma črna s svilnenimi resami (kašmirske robe) za zalaganje gld. 4-60.

Blago za ženske obleke

v vseh načinih tkanja, izvršbah in barvah, naj-novejše in najelegantnejše za pomladansko in poletno sezono 1891/92.

Za celo obleko, dvojno široko,

v dobri baži 10 m gld. 3.50
v boljši baži 10 m " 6.—
v finejši baži 10 m " 8.—
v najfinejši baži, čista volna 10 m " 9.—
v velefini baži, čista volna 10 m " 13.—
francosko blago.

Črni kašmir,

saksonski izdelek, gladek, progast ali rožast:
1 obleka 10 m, gladek gld. 4-60.
1 obleka 10 m, progast gld. 5-50 do najfin. vrste.

Angleški sefiri (platno), najfinejše in najpraktičnejše za domače in cestne obleke.

Novo!

1 cela obleka v Ia. baži 10 m gld. 5-50.
1 cela obleka v IIa. baži 10 m gld. 4.—.

Francosko blago, (satini),

ki se sme prati, za kar se jamči.

Za celo obleko,

10 metrov:
v dobri baži . . . gld. 2-80
v fini baži . . . " 3-50
v najfinejši baži . . . " 4-50
v atlasasti baži . . . " 6.—

Jutni zastori,

turški vzorec kompletne dolgosti prve baže gld. 3-50
druga baže gld. 2-50.

Tuniški zastori,

z zlatom pretkani, z velefinimi progami in čopi, kompletne dolgosti v vseh barvah gld. 4-50.

Garnitura,

2 posteljni pregrinjali in prt iz jute . . . gld. 3-50
iz ripsa . . . " 4-50

Manilske

posobne preproge

jako trajne, ostanek 10-11 m gld. 3-40.

Platneno blago

kes-80 Dunajskih vatlov.

Cena kosu:

Rumursko statvino platno, 5 četrtink široko gld. 6-50.
Rumurski oksford, pristne barve, Ia gld. 6-50.

Rumurski oksford, pristne barve IIa gld. 4-50.

Šifon, dobre baže, a gld. 4-50, 5-50, 6-50 do gl. 9.—.

Domače platno, štiri četrtinke široko, gld. 4-50, 5 četrtink gld. 5-50.

Štefanijsko platno, pet četrtink široko, popolno nadomestilo za platnene tkanine gld. 9.—.

Atlasasti gradl za posteljne prevlake Ia gld. 8-50, IIa gld. 5-50.

Platnene rjuhe brez šivi, komad 2 m dolg gld. 1-10. Kanefas, Ia baže za posteljne prevlake gld. 6.—.

Ženske srajce iz šifona ali močnega platna, s čipkami, 6 komadov gld. 3-50. iz najboljših Rumurske tkanine s svičarsko vezeno 6 komadov gld. 6.—.

Ilustrovani modni katalogi zastopnik in franko. — Uzorci pošljejo se na zahtevanje od vsega blaga zastopnik in franko.

**Najlepši
in
najcenejši**

otročji vozički

pri **Antonu Obrezi,**
tapecirarji (454-20)
v Ljubljani, Šelenburgove ulice, 4.
Novo, fino in močno blago.

Hiša dá se v najem

z vsemi pripravami za prodajalnice mešanega blaga in tobaka. — Več o tem poizvedeti je pri lastniku **Franu Kovaču** na Hribu, Travniki. (827-2)

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revolverje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse preskušene na ces. kr. izkušališči ter zaznamovane z znamko tega zavoda. (175-60)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Učiteljica

preskušena ali vsaj popolnoma zmožna, vsprejme se v službo na deželi. Poučevala bi tri deklice za IV. razred, a zahteva se, da govori pravilno slovenski in ume igrati na klavirju. Naslov pove iz prijaznosti uredništvo „Slovenskega Naroda“. (816-3)

V AMERIKO.

VOŽNJI LISTKI

(135-34)

pri

nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7

DUNAJ.

Prospekti in pojasnila točno in zastoj.

Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

Hiša št. 27

v Stari vasi pri Žireh nad Idrijo
stoječa pri deželni cesti, z vodnjakom, vrtom in 2 orali senožeči in njiv, ki je pripravna za usnjarijo in mesarijo, proda se takoj pod prav ugodnimi pogoji. Več izve se pri gosp. Janezu Rihtarju v Gorenjem Logatelu. (825-2)

Najboljše sredstvo

Prebavno vino

(Vinum digestivum Breymesser)

iz knezoškofjske dvorne lekarne v Briksenu

Mr. F. C. Breymesserja

je najboljše in najsigurnejše sredstvo, da se hitro lečijo vsakovrstne motitve prebavljanja ali zapeka.

Cena velike steklenice z navodilom za porabo 1 gld. Dobiva se v lekarni gosp. J. Svobode v Ljubljani. (595-21)

za bolni želodec!

Čitaj in čudi se!

Ker je velika tovarna za ure ustavila delo, katere jedini zastopnik sem jaz, se mi je naročilo, da naj vso zalogo finih

žepnih ur

za vsako ceno spečam in prodam in zato prej dobim vsak naročnik lepo, dobro idočo žepno uro v zlatoimitiranem okrovu za nečuvno ceno

2 gld. 80 kr.

in dobi poleg tega vsak naročnik, ki se sklicuje na ta list, še prekrasno, fino pozlačeno (832-1)

urno verižico

z zapornico zastoj.

Ure pošlje po poštne povzetji

Dunajska komisij-ska zaloga ur

S. Blodek

Dunaj

H 3 Schreigasse 9 S.

NB. Neugajajoče se brez ugovaranja nazaj vzame.

Podpisane si usojata naznaniti slavnemu občinstvu, da sta prevzela od gospoda **Karola Czerny-ja** tukaj

ključavničarsko obrt in izdelavo tehtnic

ter se priporočata za blagovoljna naročila in zagotavljata najboljšo in najcenejšo izvršitev v to stroko spadajočih del.

Z velespoštovanjem

Fran in Melhior Bremc.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1891.

Naročila prosiva pošiljati neposredno na naju: Čevljarjske ulice št. 3, na dvorišču. (793-3)

Založnik tovarne za platno.

Viljem Sattner

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 20 (757-7)

priporoča za bodočo sezono po znanih nizkih cenah dobrosortovano zalogo

prtenega, modnega in manufakturnega blaga

od priproste do najfinejše vrste. Lepe novosti jesenskega in zimskega blaga za obleke, črne in v vseh drugih modnih barvah; posebnosti pristno angleškega in brnskega modnega blaga za oblačila za gospode, flanelne odeje, predlagalci, navadni in salonski prostirači, preproge, angora-kožice, tkani in natisnjeni perilni barhanti i. t. d. i. t. d.

Novosti kupujejo se vsak dan.

Najnovejši modni časniki so na razpolaganje.

Blago za obleko, dvojnato široko, meter po 50 kr. in več.

Za bolne in zdrave

najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznано od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s pričali najtopleje priporočeno, je (826-1)

Trnkóczy-jeva hmeljna sladna kava

z dobrim ukusom in lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl. Trnkóczy-ju**, lekarju v Ljubljani; na Dunaji imajo zalogo lekarji: **Viktor pl. Trnkóczy**, V. okraj, Hundthurmstrasse 113; **dr. Oto pl. Trnkóczy**, III. okraj, Radetzkyplatz 17; **Julij pl. Trnkóczy**, VIII. okraj, Josefstadtstrasse 30; v Grazi (Stajersko): **Vendelin pl. Trnkóczy**, lekar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd. itd.

Prekupci imajo obilen rabat.

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mlo raztopljajoče

domače sredstvo. (131-32)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

KAROL TILL, Ljubljana, Špitalske ulice 10.

Svinčniki

iz tovarnic: L. C. Hardmuth & Comp. v Budejovicah; A. W. Faber v Parizu, za dijake, risarje, arhitekta, stenografe, mi-zarje, gozdarje in za urade; svinčniki za kopiranje in za umetnike; pastelni svinčniki in taki za skladišča, železnice in uredništva. Svinčniki za listnice.

Peresa

iz tovarnic: Karol Kuhn & Comp. na Dunaji; D. Llonhardt & Comp. v Birminghamu; F. Soennecken v Bonnu; potem Klapsova, Grainerjeva, Rasnerjeva, avstrija, knjižna, korespond., konkordija, št. Jurij, ženska, stenografska, risalna, ničla, Dunav in aluminijaska peresa.

Vse

šolske potrebščine

za pisanje, risanje in slikanje, za vse šole, po naročilu gg. profesorjev.

Velika izbira

risalnih skladnikov, risal itd.

Prirodopis

v podobah.

Živalstvo v 250 podobah

v porabo (456-18)

pri nazornem pouku.

23 slik v krasnem bojnem tisku na kartonu.

Cena vezanemu izvodu gld. 1.90.

Koncipijent

z večletno prakso, slovenskega in nemškega uradovanja
vešč, išče službe. Naslov pove iz prijaznosti upravnštvo
„Slovenskega Naroda“ (830—1)

Šolske knjige

za ljudske šole na deželi, potem vse
šolske potrebščine

razpošilja točno in ceneno (799—3)

J. GIONTINI

trgovca s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Ženitbena ponudba.

Star sem 31 let, nameščen v neki trgovini v
Bosni z letno plačo 1000 gld. in stanovanjem,
prijazne vnanjosti ter želim hitro stopiti v zakon.
— Gospodične, ki bi se hotele omožiti v te sicer
prav prijazne kraje, pošljite naj svoje dopise
upravnštvu „Slovenskega Naroda“ (819—2)

Dijaški koledar

za leto 1891/92

se dobi

v „Narodni Tiskarni“
in pri vseh knjigotržcih.

Tinktura

za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

lekarja Piccolija v Ljubljani, narejena z večine iz
samega pristnega kineškega
revnja, je ukusno in iz-
datno zdravilo, katero ureja
funkcije prebavnih organov.
Razpošilja je izdelovatelj v
zabojčkih po 12 steklenic.
Jedna steklenica velja 10 kr.
(712—61)

EQUITABLE

zveznih držav zavarovalno društvo za življenje
v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

„Equitable“ je prvi in največji zavod
za zavarovanja na življenje na svetu,
zakaj to društvo

ima največ zavarovanj, l. 1890 gld. 1.801,656.182
sklepa znova največ zavarovanj.

l. 1890 „ 509,565.267
dobliva največ premij, l. 1890 „ 87,591.708

Vsi zakladi iznašali so 31. de-
cembra 1890 „ 298,109.361
Dobitka je bilo koncem l. 1890 „ 59,351.118

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je ve-
lika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Du-
naji, katere je vredna dva milijona goldinarjev.

Uspehi

dvajsetletnih tontin društva „Equitable“.

Podloga izplačevanja 1891. l.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica oproščena premij
30	gld. 454.—	gld. 573.—	gld. 1230.—
35	„ 527.60	„ 693.—	„ 1310.—
40	„ 626.—	„ 850.—	„ 1310.—
45	„ 759.40	„ 1065.—	„ 1620.—
50	„ 943.60	„ 1387.—	„ 1930.—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z 20letnimi pre-
mijami. Tabela II.

30	„ 607.20	„ 909.—	„ 1940.—
35	„ 681.60	„ 1039.—	„ 1970.—
40	„ 776.60	„ 1204.—	„ 2030.—
45	„ 900.60	„ 1424.—	„ 2170.—
50	„ 1087.60	„ 1746.—	„ 2430.—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj
smrti in za ušakanje. Tabela X.

30	„ 970.60	„ 1706.—	„ 3650.—
35	„ 995.80	„ 1746.—	„ 3810.—
40	„ 1033.60	„ 1813.—	„ 3070.—
45	„ 1100.80	„ 1932.—	„ 2950.—
50	„ 1209.—	„ 2156.—	„ 3000.—

Kakor svedočijo zgoraj navedene številke, osigurava
tontina razven brezplačnega zavarovanja za slučaj
smrti tekom 20 let po tabeli I. povrnitev vseh
premij z 2 1/4 do 4 3/4 %; po tabeli II. z 4 3/4 do 5 1/4 %;
po tabeli X. z 6 1/4 do 7 % obrestij.

Police oproščene premij osiguravajo dvakrat to-
liko a le do četrtega dela uplačanih premij.

Prosta tontina, nekaka poltontina z nekoliko več-
jimi premijami, daje zavarovancu po preteku jednega leta
popolno svobodo glede na potovanja, prebivanje in na poklic,
izvzemši vojaško službo; po preteku dveh let je ni moči
izpodbiti, po preteku treh let ne more več zapasti
in je je z ozirom na tontino pri regulovanju moči urediti
na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko,
Koroško in Kranjsko v Gradi

in (567—7)

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Vsprejmeta se takoj

dve natakarici.

Dobra služba, mnogo napivnine. — Nadalje

kuharica

za dobro bišo. Plača 8 do 10 gld. — Več je izvedeti v
pisarnici Flux (v trafik) na Bregu št. 6. (829)

URAN & VEČAJ

izdelovatelja pečij iz glinastih snovij

Ljubljana

Gradišče, Igriške ulice št. 8

priporočata slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo

pečij iz glinastih snovij.

Izdelujeva vsakovrstne peči v raznih oblikah po
najnovejših modelih, isto tako v najpriprostejši
obliki, z zagotovilom najnižje cene in trpežne
snovi, lične izvršitve in poštene postrežbe. (815—2)

Tricot-jopice

po 2 gld. in več. (727—2)

M. PODKRAJŠEK

Ljubljana, Špitalske ulice.

Od pluga do krone.

Obširen zgodovinski roman,

zajet iz kranjske povestnice.

(745—18)

Pri

Karolu Till-u

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 10.

Vse

(456—14)

šolske potrebščine

za pisanje, risanje in slikanje, za
vse šole po naročilu gg. profesorjev.

Velika izbira

risalnih skladnikov, risal itd.

Kravate za gospode

z najnovejšimi narisi in zelo obljubljene samovezne
kravate fasone „Skarfs“ ima v bogati izberi

J. S. BENEDIKT v Ljubljani.

Prevzete obrti.

Čast mi je naznaniti, da prevzamem dne 1. oktobra 1891. l.
prej Schulz-ove vdove obrt in priporočam svoje

sveže in pristno prevojeno meso in klobase.

Z odličnim spoštovanjem

FRAN PREBIL
prevójar in izdelovatelj klobas, Sv. Petra cesta št. 9.

Predposlednji teden.

Velika

Predposlednji teden.

Praška razstavna loterija.

Glavna dobitka:

goldinarjev **100.000** goldinarjev **50.000** goldinarjev

(707—18)

LOZI po 1 gld.

V Ljubljani se dobivajo lozi pri
J. C. MAYER-ju.

LOZI po 1 gld.